Ч. 23. Чернівці, вівторок дня 18. (30.) квітня 1895. Рочник XI.

Передплата на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
„ чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ: у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Короткий погляд на теперішне полїтичне положенє.

II. Нїмецкий характер нашої монархії не стоїть в дорозї природному розвоєви других ненїмецких народів, що війшли в склад нашої держави. Вправдї більша часть мінїстерияльних тек і иньших високих посад центрального правительства знаходять ся дотепер в нїмецких руках, а й нїмецка мова є у нас урядовою державною мовою, але все-ж таки конституцийна управа нашої держави, наші засадничі державні устави дають кождому народови достаточну спроможність, плекати свою матерну мову та старати ся о моральний і материяльний розвій свого народу. Впрочім вже сам ріжнородний склад нашої монархії і її ґеоґрафічне положенє не надають ся на те, щоби наша держава могла провадити нїмецко-нацїональну полїтику. Противно преважні взгляди на заграничні відносини і приналежний нашій монархії міродайний полїтичний вплив на всходї Европи, отже можна сказати, вже сам власний державний інтерес наказує нашій державі, приєднувати собі як найбільшу симпатию у ненїмецких народів, між котрими під могучим впливом російскої аґітациї, а властиво російского рубля, много людий все ще дуже радо звертає свої очи за кордон, і надїє ся звідтам свого спасеня.

І треба се признати, що наше центральне правительство під напором корони старало ся, особливо в послїдних часах, відповісти по змозї і всім зглядї високій державний задачі, що має рівно журити ся про добробит кождого свого народу. Не гадаємо тут лише про Поляків і Чехів, у котрих нацїональний розвій дійшов, можна сказати, вже до найвисшого степеня, але навіть в користь нацїонального розвою других меньше розвинених народів, як: Русинів, Словінцїв і др., починило центральне правительство, помимо самолюбних протестів сильнїйших противників, особливо на поли шкільництва зарядженя, відповідні теперішним нацїональним потребам. Та взагалї, можна з повним правом сказати, що між всїма державами, де нацїональне питанє стоїть ще на порядку дневнім, відносить ся наша держава до сих справ ще найприхильнїйше, та подає слабшим народам дуже радо, о скілько на се позваляють державні устави і державний устрій — всяку можливу поміч, о чім найлїпше сьвідчуть чим раз більший рух нацїональних товариств і ріжних других нацїональних институций.

Дотично суспільного устрою і суспільних відносин не дасть ся заперечити, що в нашій державі, подібно як майже в цїлій Европі, стоїть переважна більшість інтеліґенциї, котра має народний провід в своїх руках, ще і тепер під могучим впливом февдальної шляхти і богатої буржоазиї. З голосом сего найважнїйшого чинника теперішної суспільности мусить в першій лінїї числити ся кожде правительство.

Не дивно отже, що в обох частях нашої монархії опирало ся правительство в першій лінїї на сї могучі чинники суспільности, котрі на підставі своєї визначної моральної і материяльної сили верховодять у всїх автономічних і правительственних урядах, в краєвих репрезентациях і в радї державній. При тім треба і се взяти на увагу, що послїдні загальні полїтичні відносини цїлої Европи, а особливо заострені полїтичні відносини по послїдній француско-нїмецкій війнї між нїмецкою державою а Францием, а по послїдній російско-турецкій війнї між Росию, Австрию і дрібнїйшими всхідно-европейскими державами, як не меньше і найновійший рух социяльний, наказували майже всім европейским державам приготовляти ся на нові рішучі полїтично-суспільні подїї. Треба було отже доконче розширити мілїтаризм до найбільших розмірів, та шукати тривкої і безпечнїйшої підпори зі сторони тепер

---

2)

Дїд Славир а дїд Пухир.

З моїх спомнпок.

Написав О. Я. Кониський.

(Дальше.)

Степан був трошки загонистий; уживаючи термінольоґії нашого часу, його-б назвати „рацїоналїстом; а дїд Демян скидав ся на якогось байдужного неймовіра. В обох у них, на чолї всякого змаганя стояло дійти до правди. Цїлий вік они шукали правди та й повмирами не знайшовши її.

На селї люди обох дїдів вельми шанували, хоча Демяна слухали ся більш. Треба сказати що хоч я й чимало вештав ся по сьвітах, одначе не трапило ся менї зазнати другого такого села, де-б отак, як у нашому, молодість шановала старість і жила з нею так приятелюючи. Я часто ходив „на громаду.“ Громад у нашому селї після знесення крепацтва стало дві: — козача, стара, споконвічна і „панська,“ нова, з визволених крепаків. Остання була не до вподоби менї. Інстинкти зневоленого крепацтвом чоловіка відбивали ся тут часом занадто різко. Сварили ся тут вельми; часом було й полають ся за який небудь ременець. А вже глузованям, та доріканям так і краю не було! Кожне було лїзе верховодити тай почне допікати другого.

Був тут громадянин Панас Тхір; людина з доброю головою, тямуща, та на лиходовге лакеюванє у пана озвірило його. Скинувши лївреюлакея, надягши хлїборобску кирею, Панас нїби пильнував помстити ся на своїх громадянах за те неволенє і принизенє, яких зазнав він від панів: через те і поради свої він висловлював „на громадї“ якось зневажно до людий. Він отсе було радить, а там десь за ним чуєш в громадї: — Годї його слухати! не видали панського мисколиза!.. бач як морду свою дере! і кочергою її не досягнеш.

У козаків так не було. Тут було молодші отсе, мов чмелї ті, загудуть зразу проти старійших! але змагають ся ввічливо, з повагою і до людий і до свого слова. Они гудуть, а старійші мовчать; дадуть їм нагусти ся, да тодї самі вже до слова. Інколи з під старих, сивих вусів, вилетить було таке слївце, що наче голка та вколе кого з „безвусої свистїлки“, але оно вколе, та не образить. Знати було очевидячки, як молодість, своїм палким, часом і не образумленим гаразд, почутєм підбадьорує старість; а старість своїм холодним досьвідом спиняє її проквільно, злегенька, пристойно; дивись, і вийде оно по ладу.

Отож було „на громадї“ дїд Степан як заторохтить зразу, — торохтун з його великий був — так уся молодїж за ним! а Демян сидить мовчки, слухає. Скінчить Степан, тодї він наче видавлює слова з уст, да так кожне слово в рот до тебе і кладе. Глянь: громада, трохи не вся і пристане на його нараду.

Дак ото й жили собі Славир з Пухирем так приязно, що й не сказати. Так приязно і рідні брати рідко де живуть. Коли чого в хозяйстві бракує Степанови, йде він до Демяна і бере, що йому треба, наче з власної комори. Не було, мабуть, такої днини, щоб они не бачили ся і не змагали ся. Не змагали ся они тільки після сповіди. — да до прачастя. Як що нема часу зайти до хати да „залюбки побалакати,“ они хоч через тин перекинуть ся словом.

В сьвято і в недїлю они вкупі було йдуть до церкви: в церкві стоять поплїч, з церкви вертають вкупі. Говіють на одному тижнї, більш того, що на останньому. В будень, аби гулящий час, та добра година на дворі, обидва дїди сидять під загатою біля брами на вулицї на дне-давній дубовій деревинї, що ще Степанів батько вивіз на вал у млин; да не спроміг ся на той млин. — Так той вал і лежав собі на вулицї.

Сад наш головами виходив саме проти дворів Степана і Демяна. Дак я було сяду собі в саду і слухаю балачку дїдів. А дїди смокчуть собі люльки да змагають ся.

— Добра отсе річ люлька — говорить Степан: тютюн веселить серце чоловіка. Спасибіг тому, хто вигадав тютюн.

-- Нїхто більш як не сатана вигадав його — промовить Демян.

— Не відь що ти кажеш, Демяне.

— Те що чуєш.

— Та в сатани нї на чому й посадити тютюну. Де-б він його садив?

— Мало в його купя!

— На купї тютюн не рости-ме.

— А сам сатана, на твою думку, є на сьвітї?...

— Біс його знає. Вже-ж хто сь то греблї рве...

ще сильнійших консервативних елементів, а притім постепенно залагоджувати пекучі потреби нового социяльного руху.

Не будемо тут розводити ся обширно над сутию социяльного руху, бо на се потреба осібної довшої праці, а скажемо лише коротко, що гуманна ідея: „загальної свободи і рівности“, яку в дуже дразливих часах при кінци минувшого столітя піднесено у Франциї, ширшає тепер в цілім цивілізованім сьвіті чим раз більше, а більше. Майже всї европейскі держави, випявши Росию і Туреччину, признали вже державними уставами засаду: „всї горожани рівні перед правом“. Найновійше уставодавство поступило в тім згляді ще дальше. Оно не тілько старає ся перепровадити точно засаду горожаньскої рівности права для всїх станів і кляс, але й занимає ся тим, щоби управильнити разячі відносини, які все ще заходять між капіталом а працею, і тим способом уліпшити долю робітника. На се вказують наглядно всї новійші робітничі устави і проєкти до тих устав, що мають на цїли обмежити години денної працї, щоби тим охоронити робітника перед надмірним обтяженем; припустити заступництво робітничої кляси до праводавчих тїл, котре, складаючись з фахових людий, могло би успішнійше дїлати в справах робітничих, — і запроваджувати робітничі каси, щоби тим способом дати потрібну поміч робітникови на випадок слабости, або в пізній старости. На се вказують і новійші податкові устави і проєкти до таких устав, котрі далеко більше, як се було давнїйше, увзглядняють біднїйші кляси суспільности, щоби тим способом вирівнювати нерівний поділ майна. Та взагалї цїла суспільність відносить ся тепер до біднїйших кляс далеко прихильнїйше, як се бувало в давнїйших часах; а на се вказує наглядно велике число приватних закладів, що дають безплатно приют, поживу, убране і науку дїтям бідних родичів, що дають безплатно те саме бідним калїкам і старикам.

Так отже поступає і у нас розвязане социяльного питаня природною дорогою все чим раз більше наперед; а ішла би ся дуже важна і хосенна праця далеко скорійше, коли-б не спиняли єї хоробливі мрії скрайних социяльних демократів, котрі гадають витворити безвзглядно рівну суспільність і безвзглядно рівний поділ майна, що однакож противить ся людскій природі і природі цїлого сьвіта, — та коли-б не спиняла сеї працї особливо пристрастна борба, і дикий, а для суспільного загалу дуже грізний теророизм нігілїстів і анархістів, що в своїй шалености раді би все збурити, а нїчого лїпшого не збудувати. Розуміє ся, що против такого хоробливого стану мусять рішучо виступати не тілько правительство, але й цїла здорова суспільність.

Перегляд політичний.

В обох парляментах, у Відни і в Будапешті предложено оногди проєкт закона в справі затягненя краєвої позички в сумі 24 міліонів корон для Босни.

Дня 27. с. р. відбуло ся знову засїдане комітету для реформи виборчої, на котрім правительсво предложило материял статистичний. — Комісия буджетова радила того-ж дня над етатом мінїстерства торговлї а іменно над статистикою торговельною, інспекторами промисловими і ґенеральною інспекциєю австр. зелїзниць.

Урядово оголошено спенсионоване бувшого посла росийского в Білградї, Персіянього „зі взглядів на здоровлє“.

Бувший сербский мінїстер Николаєвич іменований президентом, а Павлович віцепрезидентом скупштини. — Як кажуть, скупштина наміряє визначити сталу пенсию для родичів короля. Кілька з іменованих королем депутованих зложили свої мандати.

Події в східній Азиї викликали між европейскою прасою живу дискусию. З початку війни приглядала ся Европа рівнодушно тим подіям, хоч всї знали, що Япан завдяки великій зручности своєї дипльоматиї і знаменитій орґанізациї армії переможе слабу Хіну. Навіть Росия не виступала, а лиш Анґлїя дивила ся кривим оком на успіхи Япана. Коли-ж Япан в сімоносецкім договорі важив ся без огляду на Европу визискати свої успіхи на поли воєннім, то підняла Росия, Німеччина і Франция страшенний крик. Росия має до того аж надто досить причин: Під єї боком має стати нова самостійна держава, котра їй запре дорогу на полудне; дальше Янанц, заберають значну часть Манджуриї, на котру як-раз Росия мала охоту; вкінци заключує Япан з Хіною зачіпно-відпорний союз, котрий по з'орґанізованю хіньскої армії став би дуже грізним для Росиї. Меньше причини мають Німеччина і Франция. Отже ті три держави, що в Европі не можуть погодити ся, зробили крик, що Японцї окружили Хіну зелїзним обручем і хочуть там зовсїм виключити вплив европейский. Японцї сподївали ся тої акциї держав европейских і длятого постарали ся о скоре потвердженє договору. — Тимчасом дві річи звернули на себе пильну увагу кругів політичних: першою є повна апатия анґлїйскої праси, другою суть деякі зарядженя Япану, з котрих видно, що побідитель Хіни лагодить ся до нової війни, — до війни з Росиєю. З сего видно, що вже є запутанина між Европою і всхідною Азиєю і сли Япан не задоволить бажаня европейских держав, то наступить вйна. Наша держава не бере жадної участи в тім заколотї.

„Моск. Вѣдомости“ доказують, що спра-росийско-японьска не дасть ся залагодити в мирній дорозї, позаяк Япан не піддасть ся напорови Росиї, Франциї і Німеччини скоро акциї сих держав не підопре також і Анґлїя. В петербургских кругах політичних розійшла ся чутка, що правительство росийске зажадає остаточно від Хіни відступленя кусня Манджуриї і незамерзаючого порту.

Дрібні вісти.

Іменованя. Намістник Галичини іменував практиканта будівництва Спм. Прушиньского ад'юнктом будівництва в галицкій державній службі будівничій. — Галицка ц. к. краєва Дирекция скарбу іменувала провізоричного ад'юнкта касового Тита Моравецкого дійстним ад'юнктом касовим, офіцияла касового Теоф. Стожка касиєром при філїяльній касї краєвій в Кракові,

— Вода.

— А воду хто жене?

— Сила.

— Яка?

— Божа!

— От тобі й на! отсе утяв! отсе саме до гаплпків!... Божа сила греблї рве! Бог творить, созидає. Вік прожив, такого не чув, щоб Божа сила граблї рвала. Яка се дитина тобі сказала?

Степан з сего слова так і займеть ся; а Демянови, буцїм того тільки й треба було. І почне Степан сипати словами та доводити, що чортів нема, що чортів нїхто більши як не баби вигадали, щоб дїтий лякати. А Демян все мовчить, а нарештї й спитає:

— А як же воно, Степане! ото наш Отець Корнїй вичитує чортів, ізганяє, значить?

— Гм! се правда.

Ледві Степан начне собі мовчки міркувати, Демян тодї знов до його:

— Хто старійший віком: чи Бог, чи чорт?

Тут вже діди договорять ся до того, що на сам кінець — обидва сплюнуть, перехрестять ся і розійдуть ся мовчки по дворах.

А то знов другим разом сидять мої діди на колодї, шкварять люльки, Степан починає:

— Помічаєш, Демяне! щось они не так; люди наші псують ся наче.

— І не думають.

— Дївчата починають горївки вживати.

— От, бісова люлька погасла.

Демян, наче й не чує про дївчат; флеґматично вичищає протичкою люльку, достає з-за халяви кисет з тютюном; бере з його тютюну тре його між долонями; набивши люльку, бере її в зуби і заходжуєть ся кресати огню. Іскри летять, але губка не займаєть ся.

— Відсиріла капосна, — говорить він скрізь зуби.

— Дивись чи не на дощ — озиваєть ся Степан.

— Вгадав... колись таки буде дощ.

Губка нарештї заняла ся; аж шкварчить.

Демян кладе її в люльку; придавлює ноггем а Степан знов за своє:

— Псують ся люди і з чого оно так?

— Благочестія меншає..

— Так і піп каже, а благочестія в чого меншає?

— З жиру...

— А може з злиднів; сутяжно жити.

— Бо людий намножило ся.

— Повинно-б з того достатків побільшати...

— Що ти, голово, кажиш! — гукне Степан — отсе так! сказав! зроду не чув такого! отсе так! чи чув хто отаке! з того достатків побільшає, що замість двох ротів стало їсти чотири.

— А замість чотирох рук стали робити вісім — спокійно відповідає розмовник.

— За те-ж двічи все й подорожшало. Он хоч горївку возьми. Хиба за нашого паробоцтва так було? Памятаєш? було за сороківку*) пївкварти тобі всипле; на двох впити ся стане, а тепер за сороківку і губ добре не помочиш.

*) 10 копійок.

— Коли-б на мене, я-б усї шинки запечатав.

— Не поможе! без горївки не можна, закортить.

— Так щоб не коргїло, я-б усї винницї попалив і нїкому-б не дав горївки гнати.

— Де-ж тодї люди і пани жито дївати муть?....

— Жито?

— Еге! та ще під добрий урожай? от ти про що роскинь головою.

— Гм! неначе-б то всї люди орють і сїють! Є-ж і такі, що й землї не мають, а їсти їдять...

— Всего не переїдять; більш того не з'їдять, скільки в утробі помістить ся; а лишок куди?

— Жиди куплять.

— А жидам на що оно тодї?

— Жиди місце знайдуть.

— Нехай!... Та яка цїна буде? По пятаку мірка.

— Дарма! хлїб дешевий, дак і все дешеве, і ремінь, і деготь, і сіль.

— І подушне? як ти про се?

— Подушні? оно не від людий.

— Вже-ж і не від Бога.

— Подушне, звістно...

Він не договорив, що саме „звістно“, бо як раз тодї саме йшов улицею збірщик подушного.

— Магай Біг! Дїду Степану і дїду Демяну доброго зборовя! — озвав ся збірщик.

официяла Алекс. Мелєма провізоричним ад'юнктом касовим; провізоричних официялів касових Ів. Котловского і Стан. Шедівого дійстними официялями касовими; асистентів касових: Ів. Дурского і Володислава Шиманьского провізоричними официялами касовими; вкінци ад'юнкта податкового Казим. Кропевницкого і практиканта податкового Евг. Слотвиньского асистентами касовими.

Конкурси. Окружна рада шкільна в Гусятині розписує конкурс з речинцем до кінця мая с. р. на посаду римо- і греко-кат. катихета при 5-клясовій школї мішаній в Гусятинї, а то від 1. вересня 1895. Платня получена з тими посадами виносить 450 зр. річно і 10 прц. додатку на мешканс.

З „Просьвіти:" П. Ол. Барвіньский зрік ся заступництва голови „Просьвіти", а на місци єго став радник Ол. Тороньский. Зі сторони Ол. Барвіньского се найлучша відповідь на всї ті докори, що, мовляв, він пхає ся всюди, аби мати вплив. Робіть самі, коли хочете; нїхто вас не підозріває, що схочете шкодити „Просьвіві".

Про рух еміграцийний в Галичинї за 1894 рік зібрано такі дани: В тім роцї приїхало до Осьвєціма 1194 осіб, задумавших переселити ся до Америки, а з того на саму Галичину припадає 982. Але 154 особи полїция завернула назад до дому, бо не мали чи-то потрібних паперів, чи-то гроший на дорогу. Найбільше переселеньців було торік з повітів: новосандецкого 103 особи, кросняньского 98, новоторского 81, мілецкого 71, тарнівского 49 і сяніцкого 44 особи. Понизше 40 осіб виказали повіти: Калуш 37, Домброва 35, Ясло 32, Долина і Пільзно 30, Бжеско 19, Ропчицї 16, Ряшів 14, Жовків 13, Бжозів 11, Камінка струмилова, Ланьцут і Стрий по 10 осіб. В тім самім часї переїхало через Осьвєцім з поворотом з Америки 5371 осіб. Найбільше з того припадає на повіт ясельский, бо 520 осіб; прочі з повітів: мілецкого 329, горлицкого 315, сяніцкого 308, тарнівского 277, ряшівского 226, ропчицкого 192, ниського 191, пільзненьского 182, новосандецкого 178, грибівского 121, львівского 120, кольбушівского 118, ланьцутского 109, бяльского 101, краківского 98, бжеского 88, тарнобжеского 63, брідского 50, домбровского і станїславівского по 51 осіб. З решти повітів число повернувших осіб не доходить 40.

Стала комісия асентерункова. Правительство краєве рішило завести в Чернівцях сталу комісию асентерункову. Спізнені асентерунки будуть відбувати ся від 1. мая с. р. до 1. марта 1896, в днях 5. і 10. кождого місяця, крім того в днях 13. і 28. мая с. р. і 5. червня, а коли-б на сї дни припадала би недїля або сьвято, то сьлїдуючого дня. Комісия сходить ся кождого разу о 9-ій годинї зраня в старостві черновецкім.

Складка для потерпівших від землетрясеня в Країнї. Буковиньске ц. к. правительство краєве видало 26. с. м. розпоряджене до всїх староств і бурмістра церновецкого, в котрім після розпорядженя мінїстерства для внутрішних справ взиває ся, щоби зарядили складку для потерпівших від землетрясеня в Країнї.

Треба вчити розуму. Коломийска ґазета пише, що адвокатови в Коломиї, Володимирови Дудикевичеви, вернув окружний суд всї его поданя і письма судові, яко непридатнї до урядованя, бо не писані в нїякім з краєвих язиків. Адвокат Дудикевич, як звістно, горячий москальофіль і пише по московски. Аж уряди мусять его учити, що ту не московщина.

Відзнака для робітників в день I. мая. Сего року робітники Австриї не будуть вже мати відзнаки червоної кокарди, а золотисту бляшку в формі герба. На серединї буде червоний щит з написею „Achtstundentag" то є жадане робітників, щоби денно лише вісім годин працювали. Над тим щитом подають собі робітник і робітниця руку. Їх голови осьвічує сонце. Навколо герба припята стяжка з написою „Allgemeines gleiches und directes Wahlrecht" то є загальне, рівне і безпосереднє право виборче.

Нова хороба появила ся у Львові — пораженє карку, зване в науцї медичній Meningitis cerebro spinalis, — на котру доси запало кількоро людий.

Зміна властителїв. Села Гарасимів і Деренок в повітї городеньскім купив ординат Чарковский Голеєвский за 325 тисяч зр. від спадкоємців пок. Антона Голеєвского.

Рацлавицку панораму на виставовій площи у Львові отворять знов з днем 1 мая с. р., а звиджувати єї буде можна що дня від 9-ої години рано до 8-ої вечером, за оплатою в буднї дни по 50 кр. від особи, а в недїлї і сьвята по 25 кр., для товариств по 50 осіб, учеників, ремісників, або селян (за картою, котру треба день наперед взяти від заряду панорами) по 15 кр. від особи.

Іван Орт. Япаньский кореспондент анґлїйскої часописи Standard-a прислав їй телеґраму звіщаючу, що вславлений в послідний війнї япаньский ґенерал Ямаґата есть властиво погибшим Іваном Ортом. На доказ сеї цікавої вісти дописуватель подає отсе: архикнязь Іван, полишивши свою корабельну залогу в Америцї, виїхав звідтам до Бразилїї, а відтак до Япана; дальше що княжої родини Ямаґата цїлком не було в Япанї, а назвище се появило ся аж в найновійшім часї, та що плян і тактика послїдної япаньскої війни ті самі, які архикнязь Іван Сальватор предcтавив був свого часу архикнязеви Альбрехтови. — Отже в тій справі одержав Kurjer Lwowski від проф. д-ра Йосифа Семпрадского такий лист: „З причини поголоски о появ Івана Орта на театрі хіньско-японьскої війни, уважаю відповідним подати до публичної відомости правдиві пригоди нїби погибшого, а радше з загадочних причин загубленого архикнязя Івана. Ті вісти маю з дуже поважного жерела, бо від товаришів оружя Івана Орта, офіцирів цїлїйскої маринарки. По приїздї до Монтевідео, Орт відіслав — як звістно — цїлу залогу свого желїзного корабля „Марґарете" разом з своєю женою до Европи і затер за собою всякі слїди. „Марґарете" дійстно розбила ся коло пригірка Горн, однако тодї була она вже власностию одного Американця з Буенос Айрес і повертала з Чілї з набором ґуана. Тимчасом Орт продавши свій корабель, удав ся поперек Америки на Мендоцу до Чілї і вступив яко охотник до маринарки повстанців против Бальмацеди. Здає ся, що єму завдячують чілїйскі конституционїсти заведенє в своїй армії карабінів Манлїхера і бездимного пороху, котре подало їм змогу перевитяжити о много сильнїйшу партию Бальмацеди. По окінченю війни і самоубійстві диктатора, Іван Орт оставав в службі чілїйскій, обійммивши команду новозакупленого в Анґлїї панцерника Presidente Errazucis. Отже сей панцерник разом з залогою продано минувшого року правительству Еквадора, а Еквадор відступив его рівнож з цїлою залогою Япанови, що було навіть причиною до дипльоматичних непорозумінь о надужитя еквадорскої фляґи. Отже дуже імовірно, що Іван Орт есть тепер в япаньскій службі яко один з вcase зших офіцирів воєнної маринарки, однако в нїякий спосіб не есть він той сам, що родовиті Япанцї, які вславили ся в часї сеї війни яко начальні провідники.

Довіре в свої сили. Місячник для банків пише в своїм послїднім числї таке: В Нїмеччинї є чоловік, котрий в собі сполучує дві особи, одну тїлесну (фізичну), а одну правну. Він заложив банк з обмеженою порукою, але цїле товариство має одного однїсїнького члена! Той чоловік мав отже стілько довіря до себе, що іменував себе діловодцем і треба сподївати ся, що він строго буде придержувати ся приписів ним самим даних, щоби не прийшов в положенє при „загальних зборах" себе з свого становиска яко діловодця скинути. Рішеня на тих загальних зборах бувають завсїгди одноголосні; може він собі також пенсию підвисшити. Мусить се бути торжественна хвиля, коли „зійшовший ся товариш" висказує собі подяку за діловодство повстанем з місця.

З любви до цариці. В Петербурзї застрілив ся молодий офіцир царскої ґвардиї. Він лишив лист до своєї матери, в котрім заявляє, що залюбив ся в молоду подругу царя і що єму длятого лишає ся лише один вихід — смерть.

Також заробок. Одна властителька малої реальности в Тернополи, хотячи прибільшити собі доходу, задумала займати ся сватанем за гроші. Однако на свою гризоту не могла найти для панянок, які до неї зголошували ся, охочих до женитьби мужчин. Щоби сему зарадити, попала промисна женщина на гадку сватати дівчата з своїм власним чоловіком. Отже оповідала всім дівчатам, що она не є слюбною жінкою свого чоловіка, захвалювала его добрі прикмети і поручала его на мужа ріжним покоївкам, кухаркам і иньшим за малою оплатою 2 до 5 зр. І ішов інтерес досить добре, аж в кінци вмішала ся в справу полїция і попросила дотепну мантїйку до Іванової хати.

Померли. Антін Рибачек, управитель школи в Микулинцях, щирий приятель і опікун молодїжи, ревний орґанїзатор і просьвітитель міщаньства, упокоїв ся нагло дня 13. с. м. в 63-ім роцї житя. Під его проводом знаменито

— І тобі, Трохиме! на добре здоровлє... Куди се?

Трохим спинив ся, обпер ся обіруч на свій високий ціпок і стоячи серед дороги, відповів:

— Звістно, куди...

— По гроші? за податками?

— Вже-ж, більш нї куди. Не платять вражі люди; а ти бігай; вже аж пришви чисто стоптав бігаючи.. навіжений народ.

— Не платять?

— Наче й не думають!

— Дак ти що? питає його Демян.

— Що-ж се! грабувати му.

— А як нїчого?

— Самого на налигач та в холодну.

— Нехай несеть ся грішми, чи що? жартує Степан.

— Не знесе — відповідає Демян.

— Звістно, не знесе, — осьміхаєть ся збірщик; сам тямлю, що чоловік не курка.

— Так на що-ж ти його в холодну?

— А не в холодну, дак під хлосту; треба-ж щось робить... у мене аж чуприна пріє, бігаючи... Старшина казав привести під хлосту Степаного приймака.

Обидва діди суворо похитали головами. Демян плюнув, сховав люльку і каже:

— Хластою-б то подушне вибєте?

— На хлосту громада не пристане — додав Степан — хлоста не людське діло...

— Не пристане, так нехай сама заплатить за його. Прощайте! нїколи... моє діло править...

Збірщик пішов.

— Ти як, Степане про се? Скинуть ся-б справдї та заплатить гуртом?

— Не гріх би... так же сам знаєш, Стешин Іванець той ледащо; запиває.

— Трудно, брате! і втерпіти йому: жінку поховав; сину лоб заголили*), хата згоріла, лишив ся наче на кризї з двома безштаньками. Побрав ся з удовою... А в удови, сам знаєш, два норови... Требаб скинуть ся... Я дав би четвертака.

— Помислити треба і скинуть ся не штука; з тої гривни не зубожієш. Богови на прийом піде, та бач, Демяне! сегодня скинемо ся на Івана, а завтра і Борис того-же схоче; а за Борисом і Наум Пісковий і Павло Верезуб; мало хиба таких; на всїх не настачиш.

— Не до ладу твоя річ... Де таки се видано, щоб людина захотїла убожіти!

— Зіпсуєть ся... Кажу-ж тобі, люди псують ся...

— І ми з ними...

Діди позходять ся. Завсра они знов зійдуть ся під загатою; знов про щось змагатимуть ся. Але про що-б они не змагали ся, а до сварки діло не дійде. От вже як було круто повернуло у їх за межу на сїнаматї, але они й тут не посварили ся.

(Дальше буде).

*) Взяли в салдати.

розвивала ся читальня „Просьвіти“, каса щаднича і філія товариства для огородництва та шкільництва. Микулинці богато втратили через смерть сего патріота. — Христина з Поляньских Плятекова, вдова по сьвященику, померла в Грушовій в 78. р. житя. — Юстина з Комарицких Сосенкова, в Плавчи, проживши 88 літ. — Тереса з Криницких Гамерска, вдова, закінчила жите в глубокій старости в домі сина, О. Івана Хамерского, пароха в Цельні. — В Чернівцях Вілїбальд Бельдович, аптекар, в 66. році житя. — В Устю зеленім Михайло Киршак, заступник учителя рускої ґімназиї у Львові. — Юстин Титла, вислужений управитель народних шкіл з Угнова, помер у Винниках під Львовом в 56-ім р. житя.

Дари для руских товариств Галицка каса щаднича зі своїх 150.713 зр. чистого зиску за 1894 призначила на цїли добродійні 15.000 зр, а з того на рускі цїли 500 зр., а іменно: для львівских Василіянок на інститут 200, для ремісничого товариства „Зоря“ 100, на товариство „Шкільна поміч“ 100 і на товариство „Русланъ“ 100 зр.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 29. квітня. Нинї почав ся перед судом присяжних процес против мулярского термінатора Якубека, що убив вдову по будівничім Янбеку, і против 26-лїтного Маєра, що брав участь в тім убійстві. Якубек признає ся до вини. — Віденьский комітет, що збирає запомоги на потерпівших від землетрясеня в Люблянї зібрав 32.000 зр. — В радї державній міністер фінансів предложив проєкт закона, котрим зносить ся теперішні нагороди для тих, що виловлять контрабанди.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИІ.

Всч. О. К. Н. в Ст. Хто дивить ся на нашу роботу безсторонно, той так само скаже, як Ви; заохотить, додасть духа і сам поможе. Добре, що таких приятелів маємо більше, як нашим противникам здає ся. На приклад і такий патріот, як радник Титко Ревакович з Підбужа, привитав нас ось яким щирим словом: „З цілого серця засилаю щире бажанє: щасть Боже до розширеної часописи „Буковина“. Читаючи „Буковину“ пильно від самого еї заложеня, я бачив, що она щораз лїпшала, а в остатних 5—6 лїтах мала все так ясну політику руску перед очима, що она що-до свого ясного напряму, що-до своїх ясних і чистих думок стала першою часописею поміж всїма нашими часописями, котрі видавано для веденя політики і для розвою руского народу. Я пересьвідчений, що і розширена „Буковина“ буде ширити ті самі ясні думки що до розвою і політики руского нашого народу. Я спокійний в тім, що знаний менї віддавна кружок що найлучших, найученїйших і найдіяльнїйших патріотів Русинів на Буковинї, що громадить ся коло редакциї „Буковини“, виповнить хоть би і з пожертвованєм своїх особистих інтересів свій обовязок при редаґованю „Буковини“. Але чи виповнить против неї свій обовязок і публика руска, нарід руский? Дай Боже, щоби так було!“

Так пише чоловік, котрого щирого патріотизму нїхто не стане підозрївати. Так цїнить наші щирі змаганя кождий справедливий Русин, не засліплений ніякими антаґонізмами. Листів подібних, як Ваш і сей п. Т. Ревакович дістали ми споро. Якже-ж марними супротив сего здають ся безпідставні напасти всяких шальвірів і противників!

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.